

УДК: 351.74:614.88

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.77>

ПЕВНІ АСПЕКТИ ПОЄДНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН «ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА» ТА «СПЕЦІАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА» У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Жданова К.,

курсантка 4-го курсу ФПФПОДР,

Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Зеленський Є.,

старший викладач кафедри Вогневої підготовки,

Дніпровський державний університет внутрішніх справ,

майор поліції

Жданова К., Зеленський Є. Певні аспекти поєднання практичних дисциплін «Вогнева підготовка» та «Спеціальна фізична підготовка» у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

У статті розглядається вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на ефективність системи вищої освіти, зокрема в контексті навчання майбутніх правоохоронців. Зазначено, що для забезпечення якісної підготовки студентів важливо враховувати специфічні умови навчання, такі як вимоги щодо вогневої та фізичної підготовки.

Стаття аналізує роль дисциплін, таких як «Вогнева підготовка» та «Спеціальна фізична підготовка», у формуванні професійних навичок майбутніх правоохоронців. Висвітлюється значення цих дисциплін у забезпеченні безпеки суспільства та підвищенні бойової готовності правоохоронців у різних умовах, включаючи воєнний стан.

Зокрема, обговорюється необхідність володіння зброєю та вміння ефективно використовувати її у різних ситуаціях, що вимагають втручання правоохоронців. Також зазначається, що підготовка до збройних конфліктів та забезпечення безпеки вимагає від курсантів високого рівня фізичної підготовки та навичок взаємодії зі зброєю.

У контексті сучасних викликів, пов'язаних зі зростанням злочинності та воєнним станом, підкреслюється важливість поєднання навчання з вогневої та фізичної підготовки для формування гармонійної особистості правоохоронця. Автори наголошують, що це поєднання допомагає курсантам стати готовими до реальних ситуацій, з якими вони можуть зіткнутися у своїй майбутній службі.

У висновку підкреслюється, що для ефективної роботи правоохоронців в сучасних умовах необхідне постійне удосконалення їх професійних навичок, включаючи тактико-спеціальну, вогневу та фізичну підготовку. Важливість фізичної культури та спорту як засобу формування здорового способу життя також підкреслюється.

Додатково, зазначається, що умови сьогодення та період дії воєнного стану потребують від поліцейських спеціальних навичок і вмінь, які виходять за межі звичайних ситуацій службової діяльності. Така ситуація може вимагати додаткової підготовки поліцейських з елементами військової підготовки, яка включає навички орієнтування на місцевості, психологічну підготовку, кидання гранат, основи саперної справи інженерну підготовку та інші важливі аспекти.

Ключові слова: вплив зовнішніх та внутрішніх факторів, ефективність системи вищої освіти, навчання майбутніх правоохоронців, вогнева та фізична підготовка, роль дисциплін у формуванні професійних навичок, безпека суспільства, бойова готовність правоохоронців, володіння зброєю, фізична підготовка та навички взаємодії зі зброєю, сучасні виклики та воєнний стан.

Zdanova K., Zelenskyi E. Certain aspects of combination of practical disciplines «Fire training» and «Special physical training» in institutions of higher education with specific learning conditions.

The article discusses the impact of external and internal factors on the effectiveness of higher education systems, particularly in the context of training future law enforcement officers. It is noted that ensuring quality student training requires consideration of specific learning conditions, such as requirements for firearms and physical training.

The article analyzes the role of disciplines such as «Firearms Training» and «Special Physical Training» in shaping the professional skills of future law enforcement officers. The importance of these disciplines in ensuring societal security and enhancing the combat readiness of law enforcement officers in various conditions, including wartime, is highlighted.

Specifically, the necessity of firearm proficiency and the ability to effectively utilize it in situations requiring law enforcement intervention is discussed. It is also noted that preparation for armed conflicts and security maintenance requires

students to have a high level of physical fitness and firearm interaction skills.

In the context of contemporary challenges related to increasing crime rates and wartime, the importance of combining education with firearms and physical training to develop a well-rounded law enforcement personality is emphasized. The authors emphasize that this combination helps students become prepared for real-life situations they may encounter in their future careers.

The conclusion underscores the need for continuous improvement of law enforcement professionals' skills in contemporary conditions, including tactical-specialized, firearms, and physical training. The importance of physical education and sports as a means of promoting a healthy lifestyle is also emphasized.

Additionally, it is noted that present conditions and periods of wartime require law enforcement officers to possess special skills and abilities beyond routine duties. Such situations may necessitate additional training for law enforcement personnel with elements of military preparation, including terrain orientation, grenade throwing, obstacle overcoming, engineering preparation, and other important aspects.

Key words: impact of external and internal factors, effectiveness of higher education system, training future law enforcement officers, firearms and physical training, role of disciplines in shaping professional skills, societal security, combat readiness, firearm proficiency, physical fitness, contemporary challenges and wartime.

Постановка проблеми. Сучасні науки сьогодні використовують системний підхід, що включає розробку нових принципів використання та створення унікальних та оптимальних підходів до пізнання та застосування наукових принципів. Це стає ключовим аспектом у будь-якому дослідницькому процесі, якими ми безпосередньо займаємося, оскільки гарантує повну та цілісну інформацію та розуміння процесів.

Наприклад, ефективність системи вищої освіти не залежить лише від її внутрішніх ресурсів, але також від зовнішніх об'єктивних і суб'єктивних факторів, які можуть мати прямий або непрямий вплив на систему. Ці фактори можуть стимулювати або гнітити роботу системи в цілому або окремих її компонентів. Така організаційна функція системи може проявлятися, наприклад, у ступені організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, в реальному часі, відведеному на спеціальну фізичну підготовку, вогневу підготовку чи в рівні підготовки викладачів [1].

Викладачі спеціальної фізичної підготовки, вогневої чи тактико-спеціальної підготовки сти-

каються з завданням постійного пошуку шляхів оптимізації навчального процесу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, з метою досягнення якісних результатів. Це також вимагає посилення підготовки, практики та набуття навичок, у закладах вищої освіти, шляхом адаптації наявної системи до актуальних вимог та впровадження навчання згідно з європейськими стандартами [4].

Однак саме завдяки вищевказаним дисциплінам курсанти зможуть повністю виконувати свої професійні обов'язки у сучасних умовах. Фізична підготовка готує їх до викликів, з якими вони можуть зіткнутися, і розвиває фізичну витривалість, яка буде необхідна, як і на звичайному виклику, так і на полі бою.

Вогнева підготовка є невід'ємною складовою процесу навчання та майбутньої професійної діяльності фахівця в підрозділах поліції. Вона передбачає комплекс заходів, спрямованих на засвоєння теоретичних знань та практичних навичок рядовим та начальницьким складом поліції, які є необхідними для досягнення високого рівня бойової готовності підрозділів [1].

Вогнева підготовка, на жаль, через збройну агресію Російської федерації, є найважливішою практичною дисципліною, яку повинні вивчати не тільки курсанти, а й цивільні. В мирний час, поліцейські хоча і використовували зброю, але не в такій кількості, як зараз.

У сучасних умовах поліцейська робота вимагає готовності застосувати зброю в найрізноманітніших ситуаціях та місцях, включаючи транспорт, поля, ліси і навіть громадські місця переповнені людьми. Правоохоронцю необхідно вміти одним-двома пострілами точно влучати в ціль, якщо ситуація, яка склалась вимагає застосування вогнепальної зброї. Ці навички досягаються тільки завдяки впевненому володінню зброєю на високому рівні [2].

Володіння зброєю означає, що поліцейський повинен бути готовим використовувати її в будь-яких умовах і з будь-якого положення, незалежно від способу ведення вогню. Він повинен бути здатним не тільки вражати ціль, але й здійснювати влучні постріли у визначені точки цілі, а також розумно використовувати зброю під час затримання злочинців або при перевезенні їх під охороною [4].

Вогнева підготовка є однією з ключових дисциплін у навчанні майбутніх поліцейських і вирішальним елементом в становленні працівника поліції. Вона надає необхідні знання та вміння, які необхідні для забезпечення високої бойової готовності підрозділів поліції. Вивчення цієї дисципліни здійснюється протягом всього навчання в закладах освіти системи МВС України, оскільки без неї неможливе повноцінне формування та професійний розвиток працівника поліції [5].

Аналізуючи заходи, що вживаються правоохоронними органами в боротьбі зі злочинністю, можна зробити висновок про зростання впевненості та безстрашності правопорушників.

Поліцейські та їх родини стають об'єктом загроз, що виражаються у погрозах, нападах і навіть вбивствах. Виконуючи свої службові обов'язки, поліцейські зіткаються з різними небезпеками для свого життя та здоров'я [4].

З самого початку збройного конфлікту на сході України, поліцейські активно співпрацювали зі збройними силами та захищали наші кордони. З лютого 22 року, поліцейські масово переходять зі своїх підрозділів до збройних сил чи гвардій наступу для захисту цивільних та боротьбою з окупантами. Гвардія наступу системи МВС, є одним з підрозділів, які найбільш застосовують зброю.

Ці виклики вимагають від поліцейських належної підготовки з вогнепальною зброєю та володіння відповідними навичками. Дисципліна «Вогнева підготовка» стає необхідною складовою у формуванні професійних навичок правоохоронців. Вона допомагає їм підтримувати безпеку суспільства та захищати життя та права громадян у середовищі, що постійно змінюється, пов'язаному зі зростаючою злочинністю та війною в країні [5].

Поєднання практичних дисциплін «Вогнева підготовка» та «Спеціальна фізична підготовка» є важливою складовою навчального процесу для курсантів МВС. Ці дві дисципліни спрямовані на розвиток практичних навичок і фізичної підготовки, необхідних для ефективної роботи правоохоронця [1].

Практичні заняття з вогневої підготовки вимагають не тільки точності та вміння керувати зброєю, але й фізичної сили та витривалості. Спеціальна фізична підготовка допомагає курсантам покращити свою фізичну підготовку, щоб вони могли бути ефективними і надійними у виконанні своїх обов'язків [4].

Крім того, поєднання цих дисциплін сприяє формуванню гармонійної особистості курсанта, який поєднує в собі як професійну компетентність, так і фізичну міць. Воєнно-спеціальні операції часто вимагають високого рівня фізичної підготовки та вміння ефективно взаємодіяти зі зброєю, тому це поєднання допомагає курсантам стати готовими до реальних ситуацій, з якими вони можуть зіткнутися у своїй майбутній службі. Наприклад, поєднання на одному занятті фізичних вправ та практики влучності стрільби з обмеженим часом, це буде більше відтворювати можливі реальні умови [5].

Узагалі, поєднання практичних дисциплін «Вогнева підготовка» та «Спеціальна фізична підготовка» має ключове значення у підготовці курсантів закладів вищої освіти зі специфічни-

ми умовами навчання. Це дозволяє їм розвивати навички, необхідні для ефективного виконання службових обов'язків, забезпечуючи безпеку та порядок у суспільстві.

Важливо зазначити, що ці дисципліни не лише розвивають фізичні навички, але й формують психологічну стійкість курсантів. Регулярні тренування в умовах, наближених до реальних, допомагають майбутнім правоохоронцям навчитися контролювати свої емоції та приймати важливі рішення у критичних ситуаціях.

Якісний рівень розвитку психологічної підготовленості у працівника поліції забезпечує надалі адекватну поведінку та ефективні дії, що в сукупності з високою фізичною підготовкою, в кінцевому підсумку, дозволить співробітнику, незалежно від складності поставленого завдання, домогтися його успішного виконання. У процесі навчання бойової підготовки необхідно створювати умови і моделювати ситуації, які будуть сприяти формуванню у тих, хто навчається, незалежно від статевої приналежності, сміливості і рішучості, впевненості у своїх силах і можливостях. Прийняття рішень здійснюється на основі не тільки розумових операцій, але і вгадування задуму злочинця. В такому випадку, дії працівника у кризових ситуаціях визначаються процесами антиципації, тобто передбачення [6].

Отже, у сучасних умовах воєнного стану для поліцейських важливим аспектом є постійне удосконалення їх професійних навичок, зокрема з тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та психологічної підготовки. Для курсантів закладів вищої освіти системи МВС особливо важливе формування здорового способу життя. І саме за допомогою фізичної культури та спорту можна досягти цієї мети [3].

Сучасна службова діяльність поліцейських передбачає не тільки високий рівень професійної підготовки, але й міцне здоров'я. Тому навчання в закладах вищої освіти системи МВС повинно створювати сприятливі умови та тривалі періоди для формування стійкої мотивації курсантів до здорового способу життя. Фізична підготовка має велике значення для поліцейських, оскільки вона впливає на їх загальний стан здоров'я та готовність до дій [2].

Враховуючи умови сьогодення та період дії воєнного стану вимагає від поліцейських особливих навичок і вмінь, які виходять за межі звичайних ситуацій службової діяльності, на які готують курсантів та осіб, що проходять первинну професійну підготовку. Тому в цей період можна розглянути додаткову підготовку поліцейських з елементами військової підготовки. Наприклад, майбутнім поліцейським можуть знадобитись навички орієнтування на місцевості, кидання гранат, подолання перешкод, ін-

женерна підготовка, основи саперної справи, розпізнавання вибухонебезпечних предметів, організація евакуації населення з небезпечних зон, методи самоконтролю в стресових ситуаціях та інше.

Розширення програми підготовки поліцейських в умовах воєнного стану є критично важливим для забезпечення ефективності їхньої роботи та особистої безпеки. Така адаптація навчального процесу дозволяє сформувати універсальних фахівців, здатних діяти в екстремальних умовах та надавати допомогу як цивільному населенню, так і військовим підрозділам у разі необхідності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гарбузюк К.Г., Кушніренко Р.О. Модель розвитку й удосконалення спеціальної фізичної підготовленості курсантів ХНУВС. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України. Харків, 2021.
2. Єрьоменко Е.А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України : монографія. Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Нац. федерація бойового хортингу України. Київ : ГС «НФБХУ», 2020. 138 с.
3. Зеленський Є.С. «Вогнева підготовка-складова професійної підготовки майбутніх офіцерів поліції.» Підготовка в умовах реформування системи МВС України: збірник наукових праць/МВС України. Харківський нац. ун-т внутр. справ 2019 р. 122–124.
4. Римик В., Вербовий В. Сутність професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх поліцейських. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. Випуск 34. 2019.
5. Савченко М.С., Жуковський С.В. «Вогнева Підготовка Складова Професійної Підготовки Поліцейського». 2020 р. Ст. 161.
6. Казначеев Д.Г., Лопаєва О.М. Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4 (97). С. 82–85.